

دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی

گروه آموزشی: سلامت و رفاه اجتماعی

مشخصات درس - نیمسال اول ۱۴۰۶-۱۴۰۵		
عنوان درس: اپیدمیولوژی اجتماعی		
شماره درس:		
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری		
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مددکاری اجتماعی		
روز و ساعت اجرا: چهارشنبه ها ۱۴ تا ۱۶		
پیش نیاز درس: ندارد		
تعداد دانشجو: ۵ نفر	نماینده دانشجویان:	محل برگزاری کلاس: دانشکده مدیریت
مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر مصطفی امینی رارانی		
آدرس دفتر و شماره تماس: دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، طبقه دوم.. تلفن: ۳۷۹۲۵۱۵۰		
روز و ساعت مراجعه دانشجویان جهت رفع اشکال و سایر موارد: چهارشنبه ها ساعت ۱۰ تا ۱۲		
آدرس پست الکترونیکی: mostafaaminirarani@gmail.com		
اهداف و روش‌ها		
شرح درس: اپیدمیولوژی اجتماعی به مطالعه توزیع و عوامل اجتماعی تعیین‌کننده سلامت و بیماری در جامعه می‌پردازد. این حوزه، فراتر از اپیدمیولوژی کلاسیک که بر عوامل زیست‌شناختی و فردی تمرکز دارد، به بررسی چگونگی تأثیر شرایط اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی بر سلامت افراد و گروه‌ها می‌پردازد. برای مددکاران اجتماعی که با گروه‌های آسیب‌پذیر، نابرابری‌ها و مسائل اجتماعی سر و کار دارند، درک اپیدمیولوژی اجتماعی ضروری است؛ زیرا به آنان کمک می‌کند ریشه‌های اجتماعی مشکلات سلامت را شناسایی کنند، برنامه‌های مداخله مؤثر طراحی نمایند و در سیاست‌گذاری سلامت و رفاه اجتماعی نقش‌آفرین باشند. این درس دانشجویان را با تاریخچه و روش‌های اپیدمیولوژی اجتماعی، ارتباط بین وضعیت اجتماعی-اقتصادی، درآمد، تبعیض، نابرابری، سرمایه اجتماعی، شرایط کار و محیط کار با سلامت، شاخص‌های سلامت اجتماعی و نقش تحقیق و انتقال دانش در این حوزه آشنا می‌سازد. تأکید اصلی بر کاربرد این مفاهیم در عمل مددکاری اجتماعی و ارتقای عدالت سلامت است. این درس می‌کوشد دانشجویان مددکاری اجتماعی را از سطح «آشنایی با مفاهیم سلامت و بیماری» به سطح «تحلیلگر اجتماعی سلامت و مدافع عدالت سلامت» ارتقا دهد؛ افرادی که بتوانند با تکیه بر اپیدمیولوژی اجتماعی، ریشه‌های اجتماعی نابرابری‌های سلامت را شناسایی کنند، مداخلات مؤثر طراحی نمایند و در سیاست‌گذاری سلامت و رفاه اجتماعی نقش‌آفرین باشند.		

اهداف کلی درس:

آشنایی با روش های مطالعه تعاملی های اجتماعی، فعالیت های جمعی انسان، نهادهای اجتماعی و سایر عوامل اجتماعی، توزیع آنها در جمعیت، نحوه پیدایش و بقای آنها در نظام اجتماعی و آثار آنها بر سلامت جمعیت

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید در پایان این درس بتواند:

۱. حیطه شناختی:

- ۱) تاریخچه روش های همه گیر شناسی اجتماعی را توضیح دهد
- ۲) ارتباط بین وضعیت اجتماعی اقتصادی، درآمد، تبعیض و نابرابری، سرمایه اجتماعی، شرایط کار و محیط کار را تشریح نماید
- ۳) شاخص های سلامت اجتماعی را توضیح دهد
- ۴) نقش تحقیق و انتقال دانش در همه گیر شناسی اجتماعی را بیان نماید.

۲. حیطه نگرشی:

- ۱) تهدد به عدالت اجتماعی و برابری سلامت و باور به اینکه سلامت، حق بنیادین همه افراد است و نباید تحت تأثیر وضعیت اقتصادی-اجتماعی، درآمد، تبعیض و نابرابری قرار گیرد
- ۲) ساسیت و همدلی نسبت به گروه های آسیب پذیر و حاشیه ای و توجه به تأثیر شرایط اجتماعی، اقتصادی و محیط کاری بر سلامت آنان
- ۳) باور به اهمیت عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت و پذیرش ضرورت مداخلات اجتماعی، بین بخشی و چندرشته ای برای کاهش نابرابری های سلامت
- ۴) مسئولیت پذیری حرفه ای در به کارگیری اپیدمیولوژی اجتماعی در مددکاری اجتماعی، شامل شناسایی نیازها، حمایت گری و ارتقای سلامت اجتماعی مراجعان و جامعه
- ۵) ارزش گذاری برای پژوهش مبتنی بر شواهد و انتقال دانش و پذیرش نقش مددکار اجتماعی در تولید، تفسیر و کاربرد شواهد اپیدمیولوژیک اجتماعی برای سیاست گذاری و مداخله

۳. حیطه مهارتی:

- ۱) توانایی تحلیل و تفسیر شاخص های سلامت اجتماعی و داده های مربوط به عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت در جوامع و گروه های مختلف.
- ۲) توانایی طراحی و اجرای مطالعه یا نیازسنجی کوچک اپیدمیولوژیک اجتماعی در بستر مددکاری اجتماعی، شامل تعریف مسئله، انتخاب شاخص، گردآوری و تحلیل داده های کمی و کیفی.
- ۳) توانایی تدوین گزارش تحلیلی، سیاست نامه یا پیشنهاد مداخله بر اساس یافته های اپیدمیولوژی اجتماعی و ارائه آن برای کاهش نابرابری های سلامت و ارتقای رفاه اجتماعی

روش تدریس: همچنین به منظور کاربردی کردن مباحث ارائه شده در عمل، دانشجو وظیفه دارد به دلخواه خود و راهنمایی استاد مربوطه، یکی از مباحث مرتبط با اپیدمیولوژی اجتماعی را به عنوان کار کلاسی بررسی و تحلیل کند.
وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز: کامپیوتر شخص یا لب تاپ، وایت بورد، دیتاشو
روش ارزشیابی: ۱- شرکت فعال در کلاس ها و مشارکت در پرسش و پاسخ (۱۰ امتیاز) ۲- مطالعه، تحلیل و ارائه یکی مباحث اپیدمیولوژی اجتماعی (۳۰ امتیاز) ۳- انجام تکالیف مقرر شده (۲۰ امتیاز) ۴- امتحان میان ترم (۲۰ امتیاز) ۵- امتحان پایان ترم (۲۰ امتیاز)
سیاست‌ها و قوانین درس: - حضور به موقع و منظم در کلاسها و وقت شناسی - دانشجو بر اساس مطالعات فردی، آمادگی کامل برای شرکت فعال در کلاس و بحث های گروهی داشته باشد. - انجام تکالیف در بازه زمانی مقرر شده - دانشجو می بایست ارائه کلاسی را در زمان مقرر و با بهترین کیفیت علمی ارائه نماید.
نحوه مشارکت فعال فراگیران: - پرسش و پاسخ - طراحی سناریو - بحث گروهی
شرح وظایف نماینده کلاس: - پنج دقیقه قبل از کلاس حضور داشته باشند - سیستم کامپیوتر و دیتاشو را راه اندازی کنند - هماهنگی های لازم جهت امورات کلاس را انجام دهند
منابع درس
۱- Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014. ۲- مقالات معتبر مرتبط با موضوع

جدول زمان بندی درس

جلسه	موضوع	مدرس	نوع کلاس	منبع
۱	آشنایی با درس، اهداف آموزش و مسئولیت های دانشجو، مقدمه ای بر همه گیر شناسی اجتماعی	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۲	تاریخچه روش های همه گیر شناسی اجتماعی	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۳	وضعیت اجتماعی اقتصادی و سلامت	دکتر امینی	حضوری	S Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۴	تبعیض و نابرابری های اجتماعی	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۵	نابرابری درآمدی	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۶	شرایط کار و سلامت	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۷	سرمایه اجتماعی، انسجام اجتماعی و سلامت	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۸	بازارهای کار، سیاست های اشتغال و سلامت	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۹	امتحان میان ترم	-	حضوری	-
۱۰	مدل های همه گیر شناسی (سلامت و بیماری های اجتماعی)	دکتر امینی	حضوری	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014

۱۱	اندازه ها و شاخص های سلامت اجتماعی	دکتر امینی	حضور	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۱۲	اندازه ها و شاخص های سلامت اجتماعی	دکتر امینی	حضور	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۱۳	سیاست ها به عنوان ابزاری برای تحقیق و انتقال دانش در همه گیر شناسی اجتماعی	دکتر امینی	حضور	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۱۴	سیاست ها به عنوان ابزاری برای تحقیق و انتقال دانش در همه گیر شناسی اجتماعی	دکتر امینی	حضور	Berkman LF, Kawachi I, Glymour MM, editors. Social epidemiology. Oxford University Press; 2014
۱۵	ارائه دانشجویان	دانشجو	حضور	-
۱۶	ارائه دانشجویان	دانشجو	حضور	-
۱۷	ارائه دانشجویان	دانشجو	حضور	-